

[Socialministeren.]

Læreprøverne har en offentlig-retlig Betydning, saaledes at det er naturligt, at Befolkningen gennem de i øvrigt valgte Repræsentanter har Indflydelse paa disse Prøver. Disse forskellige Spørgsmaal er dog ikke af den Betydning, at vi ikke kan forhandle om dem i Udvalget.

Venstres ærede Ordfører, det ærede Medlem Hr. J. C. A. Larsen, udtalte, at man ikke vilde kunne tvinge en Mester til at antage Lærlinge, og at mange Læresteder antagelig vilde blive lukket for Lærningene i Tilfælde af, at dette Lovforslag blev op- højet til Lov. Dette Argument er ved hvert eneste Lovforslag, hvad enten Lovforslaget har haft det ene eller det andet Indhold, med Variationer blevet gentaget i Tidernes Løb og vinder neppe ved fortsat Gentagelse.

Det ærede Medlem udtalte endvidere, at Læretidens Varighed burde ordnes mellem Værge, Forældre og Læremester og ikke ved Lovbestemmelse. Det er det sædvanlige Udtryk for en rent negativ Opfattelse, hvor- efter Samfundet ikke skal blande sig i Arbejdsforhold, en Opfattelse, som allerede paa mange Punkter er forladt i den gældende Læringslov. Samfundet har netop en meget stor Interesse i en saa god Læringsuddannelse som muligt og i at have Indseende med disse Forhold. Med Hensyn til Læretidens Varighed bliver det netop Fagets Behov for en given Læretid, der bliver afgørende, og ikke den enkelte Mesters Forholdtillid eller Aftaler med andre private. Selvfølgelig!

Det ærede Medlem kunde ikke tiltræde Bestemmelserne om Læringsløn og udtalte, at det jo ikke havde nogen større Betydning, om Læringsløn fik en Krone mere eller mindre om Ugen. Ja, efter Omstændighederne har det desværre en meget stor Betydning, f. Eks. for en fattig Enke, om Sønnen faar en Krone mere eller mindre, men det er i øvrigt ikke Kærnepunktet i de nye Bestemmelser; Kærnepunktet er at søge, saa vidt det er gørligt, at faa fastslaaet den objektive Værdi, som Læringsløn har for Læremesteren i det fjerde, eventuelt det femte Læreaar, og saa stille Lønnen i Forhold til denne objektive Værdi, uafhængigt af den enkelte Mesters Forholdtillid.

Dernæst hævdede det ærede Medlem med Hensyn til Bestemmelserne i Lovforslagets § 6, at disse Bestemmelser havde været fremme flere Gange før, men det er ikke rigtigt, det har de ikke; det er en helt anden Bestemmelse, der har været fremme før. I Forslaget fra 1924—25 hedder det:

„Socialministeren kan for enkelte Fag eller Fagomraader, hvor der maa antages at finde Uddannelse af for mange Lærings Sted i Forhold til Behovet efter Arbejdere med den paagældende Uddannelse, efter Forhandling med de paagældende Organisationer af Arbejdsgivere og Arbejdere fastsætte Regler for, hvor mange Lærings der højst maa uddannes af Virksomheder indenfor Faget eller Fagomraadet. Antallet af Lærings vil være at fastsætte under Hensyntagen til Antallet af voksne udlærte Personer af samme Fag eller Fagomraade i Virksomheden.“

Herom findes der intet som helst i mit Forslag, ikke et Ord. Endvidere hedder det:

„Uanset om der i Henhold til første Stykke af Ministeriet er fastsat Regler for et Fag eller et Fagomraade, kan Læringskommissionen, naar der i en Virksomhed beskæftiges et saa stort Antal Lærings, at det under Hensyn til Virksomhedens Størrelse og Art maa antages, at en yderligere Tilgang af Lærings vil bevirke, at disse ikke faar en forsvarlig Uddannelse, nægte at godkende Kontrakter om Antagelse af Lærings i Virksomheden.“

Men det er noget ganske andet end det, der her er foreslaaet i § 6. Altsaa, for det første, den generelle Begrænsning er faldet bort og dernæst en anden Begrænsning gennemført paa en ganske anden Maade, nemlig ikke under Hensyn til Virksomhedens Art eller Størrelse, der i og for sig intet siger for eller imod Muligheden for en forsvarlig Uddannelse af Lærings, men efter et herfra ganske forskelligt Kriterium, nemlig Mesterens Evne eller Lyst til at beskæftige sig med sin Lærings, en Form, jeg har valgt efter udtrykkelig Anmodning fra en kendt Oldemand, der naturligvis har Ret i, at man kun paa den Maade kan ramme de særlig ukyndige, uheldige eller uvillige Mesters Misbrug af de unge.

Den ærede Ordfører for Venstre kunde ikke forstaa, hvorfor Ministeren havde ladet Bestemmelsen i den gældende Lovs § 6 om, at Lærings skal vise Mesteren Troskab, Lydighed og Ærbødighed, udgaa, naar samme Minister dog i § 18 kræver, at Mesteren skal vogte over Lærings Opførsel og sædelige Forhold og værne ham mod Umoral. Det ærede Medlem ser ikke, at der er sket en Ompostering af Bestemmelserne i Loven efter Hensynet til, hvor de naturligst hører hjemme, saaledes at det i § 17, Stk. 1, Punkt 2, er foreslaaet, at Kontrakten kan hæves af Læremesteren.